

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

דעם רבינ'ס משלים

א בן מלך וואס איז געווארן זייער קראַנק

גרויסע פעסער פון אט די רפואה, און באגיסן דעם פרינץ מיט פולע שיקלען פון דעם, כאטש די אלע טייערע רפואות וועלן פארלוירן גיין - קען אבער זיין אז עס וועט זיך נאר אנזאפן די שמעק פון די רפואות אינעם קינד, אדער וועט אפּשער דער בן מלך אריינעמען אין זיך עפעס א טראפעלע, און פון דעם איז מעגליך אז ער זאל ווערן געהיילט.

דער קעניג האט אנגענומען די עצה פונעם דאקטער, מען האט באלד אנגעגאסן מיט דעם, דעם קראַנקן פרינץ, און דורך דעם איז דער בן מלך אויסגעהיילט געווארן.

דער צדיק האַמט איז דער גרויסער געוואלדיגער דאקטער וואס ברענגט פאר אונז אידישע קינדער, זייער טייערע רפואות פארן נפש. דאס איז די הייליגע עצות און תורות וואס דער צדיק לערנט מיט אונז. אבער מיר זענען אזוי קראַנק, אז וויפיל מיר הערן און באקומען די רפואות, גייט עס נישט אלעמאל אריין אין אונזער הארץ... דעריבער האט דער צדיק אונז באגאסן מיט אזוי פיל תורות, עצות, שיחות און מעשיות, טייערע הייליגע רפואות, אז אפּשער מיט די צייט וועט די הייליגע שמעק זיך איינזאפן אין אונזערע הערצער, און מיר וועלן זוכה זיין צו ווערן אויסגעהיילט...

(עי"פ חיי מוהר"ן שצ"א)

דער הייליגער רבי האט אמאל דערציילט זייער א שיינע משל:
א בן מלך איז אמאל געווארן זייער קראַנק, זיין טאטע דער קעניג האט אים געברענגט פיל דאקטוירים זיי זאלן אים פראבירן אויסהיילן, אבער זיי האבן זיך אלע צוריקגעצויגן און נישט געגעבן קיין האפענונג ער זאל געהיילט ווערן. אין איינע פון די טעג איז אנגעקומען צום קעניג'ס פאלאץ א מוראדיגער גרויסער און קלוגער דאקטער. דער קעניג האט זיך איינגעבעטן ביי אים ער זאל אונטערזוכן דעם קינד, אפּשער וועט ער אים קענען ראטעווען. דער גרויסער דאקטער האט געזאגט פארן קעניג דעם קלארן אמת: דער קינד איז זייער זייער אין א שווערן צושטאנד! עס איז זייער שווער אויסצוהיילן דעם פרינץ, כאטש עס איז יא דא עפעס א וועג וואס אפּשער וועט אים קענען העלפן, אבער די וועג איז זייער שווער צו מאכן, דעריבער וויל ער עס בעסער נישט זאגן דעם קעניג.

דער קעניג האט זיך אבער אנגעהאלטן אין די קליין האפענונג און איינגעבעטן ביים דאקטער ער זאל אים יא אויסזאגן דער וועג. האט אים דער דאקטער געזאגט: וויסן זאלסטו, אז דיין קינד איז אזוי שטארק קראַנק, אז ער קען שוין נישט אריינעמען קיין איין טראפ אין מויל פון א רפואה... מיט דעם אלעם איז דא עפעס א זעלטענע טייערע רפואה, וואס יעדע פלעשל דערפון קען קאסטן טויזנטער מטבעות. מען דארף אנפילן אסאך

ספּוּרֵי מַעֲשֵׂי־תּוֹרָה מִשְׁנֵי קַדְמוֹנִיּוֹת

מַעֲשֵׂה י"א - מִבֶּן מֶלֶךְ וּבֶן שַׁפְחָה שֶׁנִּתְחַלְפוּ (2)

אִיזוֹ אִים גִּיקוֹמְעַן אוֹיֵף אִין זִין דִּי מַעֲשֵׂה וואס ער האט גיטאן. וואס ער האט פארטריבן דעם דאזיגן אומזיסט. ווארן ממה נפשך. איז ער אנדערש דער בן מלך. לא די וואס ער איז פארביטן גיווארן, פארנוואס זאל ער נאך פארטריבן ווערן אומזיסט. און אז ער איז נישט דער בן מלך. קומט אים אויף ניט אז מען זאל אים פארטריבן. ווארן וואס האט ער גיזינדיגט.

האט דער מלך זיך פארטראכט אין דער זאך און
האט חרטה גיהאט אויף דער עבירה און אויף דער גרויסער עוולה וואס ער האט דא גיטאן. און דער מלך האט זיך נישט גיקאנט קיין עצה גיבן. וואס ער זאל דא טאן. און שמוסן קאן מען אזוי א זאך ניט מיט קיין שום מענשן מען זאל מיט אים איין עצה האלטן (ווארן מען שעמט זיך בודאי אזוינס צו שמוסן מיט לייט)

איז דער מלך זייער פארזארגט גיווארן אין גרויס דאגה. האט ער גיהייסן די שרים. אז מען זאל זיך אומקערן. ווארן ווייל סע איז אויף אים גיפאלן דאגה. פאדארף מען זיך שוין ניט שפאצירן.

האבן זיי זיך אומגיקערט אהיים. ווי דער מלך איז גיקומען אהיים. האט ער בודאי גיהאט פמה זאכן און אינטערעסן. האט ער זיך גיפארעט אין זיינע אינטערעסן. איז אים די זאך אויס אין זין ארויס. (דהיינו די דאגה און די חרטה וואס ער האט גיהאט אויף דעם וואס ער האט יענעם פארטריבן אומזיסט).

און דער וואס ער איז פארטריבן גיווארן (דהיינו דער אמתער בן מלך) און ער האט גיטאן וואס ער האט גיטאן. און ער האט אויס גיבראכט זיין געלט. אמאל איז ער אליין ארויס גיגאנגען זיך שפאצירן. און ער האט זיך צוגילייגט.

איז אים גיקומען אויף אין זין. וואס מיט אים האט זיך איבער גיטאן און האט אנגיהויבן צו טראכטן. וואס האט עס גאט מיר גיטאן. בין איך אנדערש דער בן מלך. קומט מיר

האט זיך דער זון מיישב גיווען (דהיינו דער אמתער בן מלך וואס ער איז פארביטן גיווארן) ער מוז אנטלויפן. האט אים דער פאטער גיגיבן אסאך געלט. און ער איז זיך אָוועק.

האט עס אים זייער פארדראסן. וואס ער איז פארטריבן גיווארן פון זיין מדינה אומזיסט. ווארן ער האט זיך ארום גיקוקט. פארנוואס קומט מיר דאס אז איך זאל פארטריבן ווערן. בין איך אנדערש דער בן מלך. קומט מיר בודאי ניט דאס אז איך זאל פארטריבן ווערן. און אפילו אז איך בין ניט דער בן מלך. קומט מיר אויף ניט דאס אז איך זאל זיין איין בורח (דהיינו איין אנטלאפער) אומזיסט. ווארן וואס האב איך גיזינדיגט וואס בין איך דא שולדיג.

האט עס אים זייער פארדראסן און מחמת דעם האט ער זיך גינומען צום טרונק. און איז גיגאנגען לבית הזונות (דהיינו אין די שטיבער וואו הורן זיצן) און ער האט גיוואלט דערמיט זיך פארברענגען זיינע יארן. ער זאל שיפורן און זאל נאך גיין נאך וואס זיין הארץ גלוסט. ווייל ער איז פארטריבן גיווארן אומזיסט.

און דער מלך (דהיינו דער פאלטשער בן מלך דער פארביטענער וואס ער איז גיווארן מלך) האט אפגינומען די מלוכה שטארק. און אז ער האט עפעס גיהערט אז מענשן מומלען און שמוסן עפעס דערפון (דהיינו אז זיי זענען פארביטן גיווארן פנ"ל האט ער זיי מעניש גיווען פלומר גישטראפט און גיפייניקט) און האט זיך אין זיי נוקם גיוועהן. און ער האט גיקיניגט בתוקף ועוז.

ויהי היום. איז דער מלך גיפארן מיט זיינע שרים. נאוולאווי (דהיינו סאפן חיות) און זיי זענען גיקומען צו א שיינ ארט. און א טייכל וואסער איז גיווען פאר דעם ארט. האבן זיי זיך גישטעלט דארט אפרוען זיך. און האבן זיך גיוואלט דארט שפאצירן האט זיך דער מלך אביסל צוגילייגט.

בְּוֹדָאֵי נִיט דָּאס. און אז אײַךְ בײַן נִיט דְּעַר בְּן מְלָךְ. קוּמְט מִיר
אײַךְ נִיט דָּאס דָּאזִיגֶע אַז אײַךְ זאל זײַן אײַן בּוֹרַח און אַ
פּאַרטרײַבֶּנֶער.

דְּעֵרנאַךְ הָאט עַר זײַךְ מײַשֵׁב גײווען. אײַן דְּעַר דִּיעָה.
אַדְרָבָא. אַז סָע אַיז יוא אַזוי. אַז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ קאַן יוא אַזוינִס
טאַן אַז מַע זאל פּאַרפֿייטן אַ בְּן מְלָךְ. און סָע זאל אײַךְ אַיִם
אַזוינִס אַיבֶּער גײן קֶעַר אײַךְ זע מײַךְ יוא אַזוי צו פֿירן. אַיז זע
רַעכְט וואַס אײַךְ האַב גיטאַן. שְׂטײט עַס מִיר אָן אַז אײַךְ זאל
מײַךְ אַזוי פֿירן. אַזוי ווי אײַךְ האַב גיטאַן.

און עַר הָאט אָנגײהױבן גְרוֹיס צַעַר צו הָאַבן און זײַעַר
חֶרְטָה צו הָאַבן אײַךְ דִּי מַעֲשִׂים רַעִים וואַס עַר הָאט גיטאַן.
דְּעֵרנאַךְ הָאט עַר זײַךְ אומגיקערט אַהײם דָּאַרט ווי עַר אַיז
גײווען. און עַר הָאט זײַךְ ווייטער גײנומען צום טְרוֹנִיק. נָאַר
מחמת עַר הָאט שױן אָנגײהױבן חֶרְטָה צו הָאַבן פֿלעגט אַיִם
מְבַלְבֵּל צו זײַן. דִּי מחשבות פֿון חֶרְטָה און תְּשׁוּבָה וואַס סָע
אַיז אַיִם גיקומען אײַךְ אײַן זײַן אַלע מַאַל.

אַמאַל הָאט עַר זײַךְ צו געלייגט הָאט זײַךְ אַיִם
געחלָמט. בְּאַשֶׁר אײַן דַּעַם און אײַן דַּעַם אָרט אַיז יְרִיד אײַן דַּעַם
און דַּעַם טָאַג. בְּכֵן זאל עַר אַהײן גײן. און וואַס סָע וועט זײַךְ
אַיִם טַרעפֿן צום עַרשטן עפֿעס אַ פּאַרדײַנסט. זאל עַר עַס
תִּיכֶף טאַן. כְּאַטשֶׁע סָע וועט נִיט זײַן וועדליג זײַן כְּבוֹד (אַזוי
הָאט זײַךְ אַיִם געחלָמט) און עַר הָאט זײַךְ אײַךְ געכאַפֿט.

און דְּעַר חֵלוֹם אַיז אַיִם אַרײַן זײַעַר אײַן דְּעַר מחשבה
אַרײַן. וואַרן אַמאַל אַיז פּאַרהאַנדן אַז דִּי זאַך גײט תִּיכֶף
אַרויס פֿון דְּעַר מחשבה. נָאַר דְּעַר חֵלוֹם אַיז אַיִם זײַעַר אַרײַן
אײַן דְּעַר מחשבה. לוישְׁמִיר פֿון דַּעַסְטוועגן פּאַרט. אַיז בײַ
אַיִם שױער גײווען אַז עַר זאל דָּאס טון. און עַר אַיז
גײגאַנגען ווייטער צום טְרוֹנִיק. און דְּעַר חֵלוֹם הָאט זײַךְ אַיִם
ווייטער גיחלָמט פֿמה פֿעמִים און דְּעַר חֵלוֹם הָאט אַיִם
זײַעַר מְבַלְבֵּל גײווען.

אַמאַל הָאט מַעַן אַיִם גיזאַגט אײַן חֵלוֹם. אַז דו
וויִלְסְט אײַךְ דִּיר רַחֲמָנוֹת הָאַבִּין זאַלְסְטו אַזוי טאַן

(דְּהײַנו עַר זאל גײן אײַךְ דַּעַם יְרִיד וְכוּ' פֿנ"ל)

הָאט עַר שױן גימוזט מְקַיִים זײַן דַּעַם חֵלוֹם. און עַר
אַיז גיגאַנגען. און הָאט אַוועק גיגײבן דָּאס אַיבֶּרִיקע געלֵט
וואַס עַר הָאט נָאַךְ גיִהאַט הָאט עַר עַס אַוועק גיגײבן אײַךְ
דְּעַר אַרְבִּירִיק ווי עַר אַיז גישטאַנען און דִּי גוטע קלײַדער
וואַס עַר הָאט גיִהאַט.

הָאט עַר אײַךְ גילאַזט אײַךְ דְּעַר סְטאַנצײאַ. און עַר
הָאט זײַךְ גינומען אַ פּאַראַסטע מְלָבוּשׁ ווי סוּחֶרִים דְּהײַנו אײַן
אַ פֿינטשֶׁע און אַיז גיפּאַרין אײַךְ דַּעַם יְרִיד. און אַיז אַהײן
גיקומען.

און עַר אַיז אײַךְ גישטאַנען גאַנץ פֿריאַ און אַיז
גיגאַנגען אײַךְ דַּעַם יְרִיד. הָאט אַיִם בְּאַגעגײנט אַ סוּחֶר און
הָאט צו אַיִם גיזאַגט. וויִלְסְטו עפֿעס פּאַרדײַנען הָאט עַר אַיִם
גיִענפֿערט יוא. הָאט עַר אַיִם גיזאַגט אײַךְ בְּאַדאַרף דָּא צו
טְרײַבִּין בְּהַמּוֹת. וועסטו זײַךְ פּאַרדײַנען בײַ מִיר. און עַר הָאט
נִיט צײַט גיִהאַט זײַךְ מײַשֵׁב צו זײַן מחמת דַּעַם חֵלוֹם הַנִּזְלִ
(וואַרן דְּעַר חֵלוֹם אַיז זײַךְ גײווען אַז דָּאס עַרשטע פּאַרדײַנסט מווי עַר אַנעמען וְכוּ'
פֿנ"ל)

הָאט עַר תִּיכֶף גיִענפֿערט. יוא. און דְּעַר סוּחֶר הָאט אַיִם
תִּיכֶף גידונגען. און הָאט תִּיכֶף אָנגײהױבן אײַךְ אַיִם צו
שאַפֿין אַזוי ווי אײַן האַר אײַךְ זײַנע מְשֻׁרְתִים. און עַר הָאט
זײַךְ אָנגײהױבן אַרום צו קוקין וואַס עַר הָאט דָּא גיטאַן. וואַרין
צו אַיִם קוּמְט בְּוֹדָאֵי נִיט אַזוי אײַן דִּינִסְט. וואַרין עַר אַיז זײַךְ
אײַן אַיִדלֶער מַעַנְטֶשׁ.

און הײַנט וועט עַר מוֹזִין טְרײַבִּין בְּהַמּוֹת. און עַר וועט
מוֹזִין גײן צופּוס בײַ דִּי בְּהַמּוֹת. נָאַר מַעַ קאַן שױן קײַן חֶרְטָה
נִיט האַבִּין. און דְּעַר סוּחֶר שאַפֿט אײַךְ אַיִם. אַזוי ווי אײַן
האַר. הָאט עַר גיפּרעגט דַּעַם סוּחֶר. ווי וועל אײַךְ אַלײן גײן
מײַט דִּי בְּהַמּוֹת.

הָאט עַר אַיִם גיִענפֿערט. אײַךְ האַב נָאַךְ האַדאַייעס וואַס
זײַ טְרײַבִּין מײַנע בְּהַמּוֹת. וועסטו מײַט זײַ אײַן אײַנעם גײן.
און עַר הָאט אַיִם אַפּ גיגײבן צו דְּעַר האַנט עטלִיכע בְּהַמּוֹת
וואַס עַר זאל זײַ טְרײַבִּין. הָאט עַר דִּי בְּהַמּוֹת גיפֿירט אַרויס
דְּעַר שְׂטאַט אַרויס

לאמיר זיך פאר הערן

די עלווטע מעשה - דער בן מלך ובן שפחה שנתחלפו (2)

- ו. וואס האט דער אמת'ער בן המלך געטוהן ווען ער איז אמאל אליין געגאנגען שפאצירן?
 - אויסגענוצט זיינע געלט
 - ער האט זיך גע'טובליט אין א טייך וואסער
 - ער האט זיך צוגעלייגט
- ז. וואס נאך האט זיך דארט געטוהן מיט אים?
 - ער האט אנגעהויבן האבן גרויס צער און חרטה אויף זיינע מעשים רעים
 - ער האט זיך נאכאמאל גענומען צום טרונק
 - ער האט דארט גערעדט מיט א חבר
- ח. וואס האט ער זיך נאכדעם גע'חלום'ט?
 - ווי ער ווערט קעניג איבער די וועלט
 - ער זאל גיין צו עפעס א יריד און אננעמען די ערשטע פארדינסט
 - אז דער אמת'ער בן השפחה האט חרטה אז ער האט אים פארשיקט
- ט. וועמען האט ער באגעגנט ביים יריד?
 - דער אמת'ער בן השפחה
 - א קנעכט
 - א סוחר
- י. האסטו געלערנט די מעשה פון די וואך?
 - יא
 - נ"ן
 - א חלק

- א. וואס האט פארדראסן פאר'ן אמת'ער בן המלך?
 - ווייל דער אמת'ער בן השפחה איז דער קעניג
 - ווייל ער איז פארטריבן געווארן אימזיסט
 - ווייל זיין טאטע האט אים נישט געהאלפן
- ב. וואס האט דער אמת'ער בן המלך געטאן נאכדעם?
 - ער האט אנגעהויבן צו לערינען תורה אין א באהאלטעניש
 - ער האט אנגעהויבן שפילן אויף כלי שיר
 - ער האט זיך גענומען צום טרונק
- ג. וואס האט דער קעניג געטאן ווען ער האט געהערט מענטשן שמועסן אז די קינדער זענען פארביטן?
 - ער האט זיי געווארנט אז ער וועט זיי פארשיקן
 - ער האט זיך זייער געשעמט
 - ער האט זיי געשטראפט און געפייניקט
- ד. וואס האט דער קעניג דארט געטוהן?
 - ער האט זיך געטובליט אין טייך
 - ער האט געפאנגען חיות
 - ער האט חרטה געהאט אויף די עבירה אז ער האט פארטריבן דער אמת'ער בן המלך
- ה. וואס האט דער קעניג געטוהן נאכדעם וואס ער איז אהיים?
 - ער האט זיך געפארעט אין זיינע זאכן און פארגעסן פון די חרטה
 - ער האט נישט אויפגעהערט טראכטן פון די חרטה
 - ער האט אן געכאפט די קעניגרייך מיט שטארקייט

טיפער געטראכט

אויף וויפל מענטשן דערציילט דער רבי ביי סיפורי מעשיות - ביז דא - אז זיי האבן זיך געחולמט א חלום?

תשובות אויף די פריערדיגע וואך

אויף וועמען זאגט דער רבי ביי די מעשה און ביי מעשה י' און ביי מעשה ט' אז ער איז געווען א "בְּרִיָּה" ?

במעשה ט': די סוחרים האבן גיזעהן אז ער איז א קלוגער יונג און א בְּרִיָּה. (דער חכם)

במעשה י': ער איז גינען דער בְּרִיָּה צווישן זיי. ווארין ער איז שוין דארט גינען פון לאנג. (דער בן הבערגיר)

במעשה זו: און ער איז גינען איין גרוסער בְּרִיָּה. (דער בן שפחה אמיתי)